

Hønen eller ægget?

Af ph.d. studerende Laura Mørch Andersen, AKF, Anvendt KommunalForskning

Køber forbrugerne økologiske æg for at forbedre dyrevelfærden eller for at opnå en bedre sundhed for sig selv og familien?

I økonomisk teori skelner man mellem private og offentlige goder. Et privat gode gavner kun den person, der har betalt for ydelsen, mens et offentligt gode gavner alle, uanset om de har været med til at betale for det eller ej. Man kan ikke udelukke andre fra at nyde et offentligt gode. Sundhed – fx i form af fødevareresikkerhed – er et eksempel på et privat gode, mens dyrevelfærd til en vis grad vil blive betragtet som et offentligt gode.

Hvis økologiske æg er sundere, får det kun betydning for de personer, der spiser dem, men i princippet kan alle nyde, at de økologiske høns har det godt, uanset om de køber økologiske æg eller ej. Dog kan der også være et privat gode forbundet med at støtte bedre dyrevelfærd – og det er glæden ved at have gjort noget selv. Denne glæde oplever naboen ikke, hvis han fx køber buræg i stedet for økologiske æg.

Kan dyrevelfærd sælges?

Helt eller delvist offentlige goder kan være svære at sælge på et almindeligt marked. Hvorfor betale for noget, man kan få gratis ved at nyde andres indsats? Spørgsmålet er derfor, om folk faktisk er villige til at betale for dyrevelfærd, når de køber æg, eller om det i virkeligheden er et privat gode som sundhed, der driver forbruget.

Forbrugerne har tillid til dyrevelfærd og sundhed

I forbindelse med FØJO II-projektet »Forbrugernes interesse for økologiske fødevarer« spurgte AKF et stort antal familier om deres opfattelse af dyrevelfærd i forhold til økologiske æg og fødevareresikkerhed i forbindelse med økologiske kyllinger. Svarene fra 2002 viste, at 55% forventede, at dyrevelfærden var bedre for de høns, der lagde økologiske æg, mens 26% mente, at risikoen for en bakterieinfektion var lavere ved økologiske kyllinger. Meget få havde en negativ opfat-

telse af økologiske æg og kyllinger (2% for dyrevelfærd og 4% for fødevareresikkerhed).

Spørgsmålene blev stillet til deltagerne i et panel af husholdninger, der hver uge rapporterede, hvilke fødevarer de havde købt, og hvad de havde betalt for dem.

Både og!

Svar fra næsten 850 familier er blevet sammenholdt med deres indkøb af æg i en etårig periode (næsten 11.000 indkøb). Forbrugerne er blevet delt ind i grupper afhængig af deres opfattelser af dyrevelfærd og fødevareresikkerhed. En statistisk analyse af disse data viser, at både dyrevelfærd og sundhed (i form af fødevareresikkerhed) har stor betydning for viljen til at betale ekstra for økologiske æg og dermed for sandsynligheden for faktisk at vælge de økologiske æg frem for buræg.

Økologiske æg købes altså ikke kun som et værn mod sygdom for familien eller den enkelte, men også for at gavne dyrevelfærden for de høns, der lægger æggene. Danske forbrugere tænker derfor både på hønen og ægget, når de vælger at købe økologiske æg.

Læs mere om analysen i working paperet »Cheap talk or money on the counter« på www.akf.dk

Denne klumme blev bragt d. 8. august 2008 i Økologisk Jordbrug nr. 413.